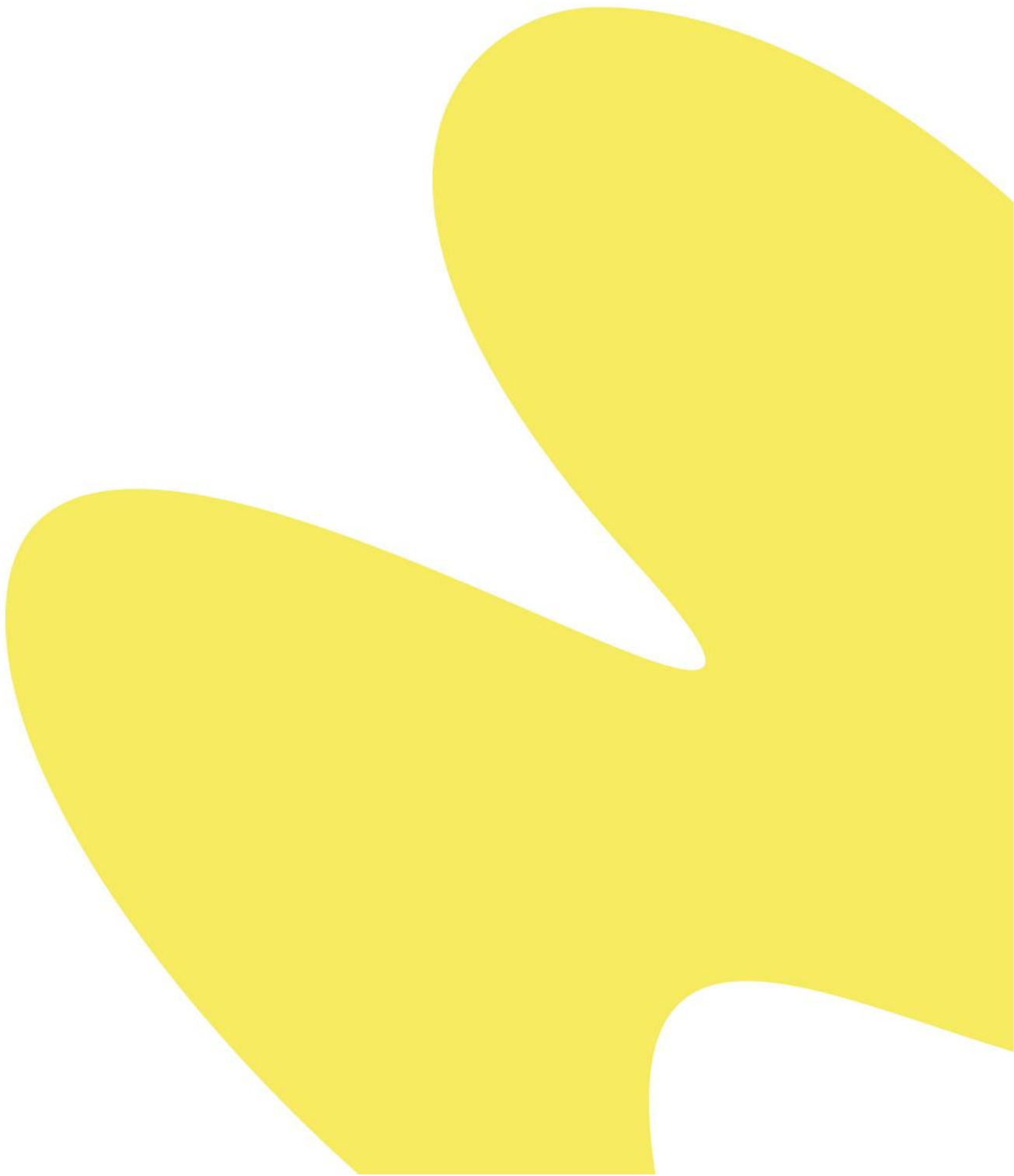

Turvallisuusasiakirja

Leikkipaikat

Sisällys

1 Palvelun tarjoaja	3
2 Turvallisuusasioista vastaavat	3
3 Ennakoitavat vaaratilanteet ja niiden mahdolliset seuraukset	4
4 Riskinarvio havaituista vaaroista ja toimenpiteet vaaratilanteiden poistamiseksi ja ehkäisemiseksi.....	5
5 Asiakkaat ja asiakasryhmät.....	6
6 Opastaminen.....	6
7 Laitteet ja rakenteet ja huoltoon koskevat vaatimukset.....	6
8 Leikkivälineiden kunnossapito, leikkipuistot	7
9 Turvallisuusasiakirjan päivittäminen	9
10 Palvelun tarjoamiseen liittyvät olosuhterajoitukset	10
11 Asiakasmäärät eri olosuhteissa	10
12 Mahdollisten vahinkojen kirjaaminen	10
13 Menettelytietojen saattaminen mukana olevien tietoisuuteen	10
14 Tiedottaminen palveluun osallistuville ja vaikutuspiirissä oleville tahoille	10

Tämä on laki kuluttajatuotteiden turvallisuudesta (184/2025) ja Valtioneuvoston asetuksen (1110/2011) edellyttämä eräitä kuluttajapalveluja koskeva turvallisuusasiakirja.

1 Palvelun tarjoaja

Kuopion kaupunki
Elinvoiman toimiala
Kaupunkitekniikka
Kunnossapito
Suokatu 42, 70110 KUOPIO

Palvelut: Kuopion kaupungin Elinvoiman toimialan Kaupunkitekniikan kunnossapidon ylläpidossa olevat leikkipaikat. Kuhunkin urakka-alueeseen kuuluvat leikkipaikat on kerrottu tarkemmin urakka-alueen urakkasopimusasiakirjoissa.

Paikka: Kuopio

Laatijat: Minna Muhonen

Päivitetty: ~~31.8.2023, 26.2.2024, 22.1.2025~~, 27.2.2026

2 Turvallisuusasioista vastaavat

Kuopion kaupunki, tilaaja:

asiointiposti: kunnossapito@kuopio.fi

Kunnossapitopäällikkö Masa O. Wacklin, puh. 044 718 5308

Kunnossapidon asiantuntija/turvallisuuskoordinaattori Minna Muhonen, puh. 044 718 5631

Aluevastaava Jukka Laukkanen, puh. 044 718 5069, keskeinen kaupunkialue

Aluevastaava Juhani Rossinen, puh. 044 718 5726, maaseutualueet

Urakoitsijat, tilanne 1.2.2026:

Keskeinen kaupunkialue:

Keskustan urakka-alue

Mestar Kuopio Oy, työnjohtaja Jukka Paananen, puh. 044 446 5016

Mestar Kuopio Oy, työsuojelupäällikkö Jonne Tiilikainen, puh. 044 446 5263

Eteläinen urakka-alue

Mestar Kuopio Oy, työnjohtaja Timo Vironen, puh. 044 446 5770

Mestar Kuopio Oy, työsuojelupäällikkö Jonne Tiilikainen, puh. 044 446 5263

Pohjoinen urakka-alue

Destia Oy, työmaapäällikkö Tuomas Rissanen, puh. 040 627 9361

Läntinen urakka-alue

Savon Kuljetus Oy, liiketoimintajohtaja Heikki Knuutinen, puh. 044 727 2585

Maaseutualueet:**Juankoski**

Nilsin Sora Oy, Antti-Jussi Keinänen, puh. 040 569 2581

Karttula

Savon Kuljetus Oy, työmaapäällikkö Samu Miettinen, puh. 044 727 2660

Maaninka

Vesa Tuovinen, puh. 040 567 8102

Nilsinä

Nilsin Sora Oy, Antti-Jussi Keinänen, puh. 040 569 2581

Riistavesi

Siilin Monipalvelut Oy, Markku Ihalainen, puh. 040 023 8356

Vehmersalmi

Savon Kuljetus Oy, liiketoimintajohtaja Heikki Knuutinen, puh. 044 727 2585

Urakoitsijat suorittavat tilauksen mukaiset tarkistus- ja huoltotoimenpiteet, sekä pitävät työmaapäiväkirjaa tehdyistä toimenpiteistä.

Kaikilla on työkokemusta uimarantojen huoltotehtävistä. Tilauksessa on huomioitu turvallisuusvaatimukset ja lisätty tarvittavat työselitykset.

3 Ennakoitavat vaaratilanteet ja niiden mahdolliset seuraukset

Laissa kuluttajatuotteiden turvallisuudesta (184/2025 muutoksineen) on säädetty turvallisuusasiakirjasta asetuksella 1110/2011.

Leikkipaikkojen ja siellä olevien välineiden on oltava käyttäjälle turvallisia. Jotta saavutettaisiin riittävä turvallisuustaso samalla kun välineistä tehdään sellaisia, joissa lapset viihtyvät, tulee ymmärtää, mitä on riittävä turvallisuus. Riittävään turvallisuuteen liittyy: riskin ennakoitavuus, sekä mahdollisesti toteutuvan riskin seurausten minimointi.

Leikkikenttien riskinarviointiin liittyy kiinteästi myös mm. käyttäjien ikä ja käyttäjien ja valvonnan määrä, sekä käyttöaste. Riskien ennakoitavuus pohjautuu suunnittelijan käsitykseen laitteen kohderyhmästä, mitä nuorempi kohderyhmä sen kehittymättömämpi riskinarviointikyky.

Leikkialue suunnitellaan ympäristöönsä sopivaksi, huomioiden myös kasvillisuus, ettei siellä ole myrkyllisiä, piikkisiä eikä allergisoivia kasveja. Leikkialue on syytä rajata aitauksella, mikäli alue sijaitsee vilkkaan tien tai vaarallisen vesistön läheisyydessä. Säännöllinen valvonta, tarkastus- ja huoltosuunnitelma ohjaa leikkipaikkojenvälineiden kunnossapitoa ja siten turvallisuutta.

Leikkipaikoilla useimmat vaaratilanteet syntyvät törmäämisestä, putoamisesta sekä pään ja raajojen juuttumisesta välineiden rakenteisiin. Oikeilla leikkivälinevalinnoilla ja hyvällä sijoittelulla ehkäistään vaaratilanteita ja mahdollisia törmäysvahinkoja.

Putoamisista aiheutuvia vaurioita voidaan pienentää turva-alustojen avulla. Pään, raajojen sekä vaatteiden kiinnijäämistä ehkäistään tarkastamalla mahdolliset riskikohdat esim. aidan laudoituksen raot ja muodot, kiikun ketjujen rakokoot sekä tunnelin minimihalkaisijan mittaamisella.

4 Riskinarvio havaituista vaaroista ja toimenpiteet vaaratilanteiden poistamiseksi ja ehkäisemiseksi

Oikeilla leikkivälinevalinnoilla ja hyvällä sijoittelulla ehkäistään vaaratilanteita ja mahdollisia törmäysvahinkoja. Huolto- ja turvallisuussuunnitelmissa on lähtökohtainen tilanne minimoida vakavan onnettomuuden riskit. Putoamisista aiheutuvia vaurioita voidaan pienentää turva-alustojen avulla. Turva-alustojen kuntoon tuleekin kiinnittää huomio tarkastuksissa.

Pään, raajojen sekä vaatteiden kiinnijäämistä ehkäistään tarkastamalla mahdolliset riskikohdat esim. aidan laudoituksen raot ja muodot, kiikun ketjujen rakokoot sekä tunnelin minimihalkaisijan mittaamisella että tehtävien hupparinarutestien avulla.

Leikkipaikat on syytä rajata aitauksella, mikäli alue sijaitsee vilkkaan tien tai vaarallisen vesistön läheisyydessä. Aitauksella rajataan leikkipaikkojen läpi kulkevaa liikennettä ja siten ehkäistään vaaratilanteiden syntymistä.

Keskusleikkipaikkojen toiminnallinen tarkastusväli on määriteltävä 1 x kuukaudessa runsaamman käyttöasteen vuoksi.

Kirjatuista vahinkotapahtumista pitää selvittää ainakin seuraavat asiat: päivämäärä ja kellonaika, tilanteen kuvaus ja tapahtumapaikka, yhteystiedot, tehdyt toimenpiteet sekä kirjauksen tekijän nimi. Tapaturmat tai onnettomuudet kirjataan aina riittävällä tarkkuudella. Kirjatut tapahtumat ovat siten myös valvontaviranomaisen käytettävissä, samoin tehdyt toimenpiteet. Kunnossapidon palvelut tekee valvontaviranomaisille tapahtumasta selvityksen.

5 Asiakkaat ja asiakasryhmät

Leikkipaikat ja sen ympäristöt mielletään nykyisin sosiaalisiksi paikoiksi, missä parhaimmillaan tällaiset paikat ovat kolmen sukupolven kohtaamispaikkoja. Leikkipaikat eivät ole tarkoitettuja sinällään nuorison oleskelupaikoiksi esiintyvän ilkvallan sekä päihteiden käytön ja häiriökäyttäytymisen takia. Laitevalmistajat ovat kuitenkin eräisiin laitteisiin määritelleet ikärajasuosituksen, mahdollisen enimmäiskäyttämäärän sekä ohjeita laitteen oikeaan käyttöön. Kotieläinten esim. koirien tuominen leikkipuistoon on kuitenkin kielletty.

6 Opastaminen

Leikkikentillä tulee olla kenttäkyltti, jossa on seuraavia tietoja:

- yleinen hätänumero,
- leikkikentän nimi, osoite ja sijaintitieto
- ylläpitävän organisaation yhteystietoja esim. puhelinnumero ja sähköpostiosoite.

Kaupungin nettisivuilta ja urakka-alueiden urakka-aineistoista löytyy leikkipaikkojen sijaintipaikat.

7 Laitteet ja rakenteet ja huoltoa koskevat vaatimukset

Leikkivälineet asennetaan tarkasti valmistajan ohjeiden ja työselostusten mukaisesti, käyttäen alkuperäisiä osia.

Leikkivälineet tarkastetaan perusteellisesti käyttöönottotarkastuksen yhteydessä. Tehtävätilauksen mukaisesti tehdään kunto- ja huoltotoimenpiteet, noudattaen laitevalmistajien antamia tarkastus- ja huolto-ohjeita. Leikkivälineistä pidetään kirjaa ja tehdyt huoltotoimenpiteet kirjataan ylös. Huoltopäiväkirjaa pitävät yllä koulutetut vastuuhenkilöt, jotka allekirjoituksellaan vahvistavat asioiden oikeellisuuden.

Leikkipaikoille ja leikkivälineille ja toteutetaan säännöllinen silmämääräinen ja toimin-nallinen tarkastus ja tarvittavat huoltotoimenpiteet urakka-asiakirjojen mukaisesti. Vuotuisen tarkastamisen yhteydessä arvioidaan perustuksien ja pintojen turvallisuus, koko-naistaso. Tarkastuksen tekeminen voi vaatia eriasteisia rakenteiden purkamista. Leikkivälineiden osalta pidetään tarkastuspöytäkirjaa ja välineluetteloa.

8 Leikkivälineiden kunnossapito, leikkipuistot

Rutiininomainen, silmämääräinen tarkastus

Havaitaan vaaratekijät, jotka voivat johtua mm. ilkevälasta tai normaalista käytön aiheuttamasta kulumisesta. Tarkastus tehdään yleensä normaalinhuoltokäynnin yhteydessä.

Leikkipaikkojen tulee olla siistejä. Hiekkalaatikoiden hiekka vaihdetaan joka kevät heti, kun lumet ovat sulaneet ja maa on sula, viimeistään kesäkuun alkuun mennessä. Silmämääräinen tarkastus kirjataan työmaapäiväkirjaan.

Perehdytyksen saanut henkilö tekee silmämääräisen tarkastuksen. Jos havaitaan puutteita tai rikkoutuneita välineitä, on niistä viipymättä ilmoitettava korjauksia suorittavalle taholle. Jos välineistä voi aiheutua vaaraa on välineen käyttö estettävällöllain tapaa tai jätettävä vartiointi siksi aikaa, kunnes vaara on poistettu. Tarvittaessa on väline poistettava kokonaan käytöstä.

Leikkivälineiden on oltava puhtaita. Leikkivälineiden puhtaanapito (graffitien poisto, puhdistus jätteestä yms.) kuuluu sopimusasiakirjojen mukaisesti urakkaan.

Toiminnallinen tarkastus

Korttelileikkipaikat: tarkastus 3 kuukauden välein

Keskusleikkipaikat: tarkastus 1 kuukauden välein

Tarkastetaan välineen kuluminen ja stabiliteetti

Valmistajan ohjeet huomioidaan (mm. tarkastuskohteet ja – välit)

Toiminnallinen tarkastus on perusteellisempi. Siinä tutkitaan kaikki leikkipaikan välineet ja rakenteet. Tutkitaan myös rakenteiden kunto maanpäällisten rakenteiden ja osien kohdalta. Kaikki välineet käydään läpi tähän toimintaan tarkoitettuilla ns. sondeilla. Suoritetaan erilaisia testejä ja mittauksia.

- Turva-alueet tarkastetaan ja suoritetaan mm. hupparinarutestit.
- Mitataan sormivälykset, tarkistetaan liitokset.
- Tarkastetaan kiikkujen ketjujen ja laakereiden kunto.
- Tarkastetaan, että liian pienet lapset eivät pääse sellaisiin välineisiin, jotka on tarkoitettu valmistajan ohjeitten mukaan vanhemmille lapsille. Jokaisen välineen käyttöohjeista löytyy ikäraajat käytölle.
- Tarkastetaan, onko irtonaisia ja vaarallisia muttereitten ja naulojen päitä.
- Tarkastetaan turva-alustat ovatko turvamatot paikallaan ja ovatko ne ehjiä.

- Onko turvahiekkaa riittävästi ja onko sen laatu oikea. Turvahiekalle on asetettu omat laatuvaatimukset (ei saa paakkuuntua ja kovettua). Tarvittaessa on hiekkaa lisättävä; mikä onkin jokavuotinen toimenpide. Turvahiekan raekoko 2–8 mm.
- Kaikkien kiipeilytelineiden turvakaiteet ja köysirakenteet pitää tarkastaa. Ei saa olla puuttuvia lautoja eikä rikkiäisiä köysiä ja sinkkejä.
- Porrasaskelmien pitää olla ehjiä.
- Ei saa olla nirhaantuneita, rikkiäisiä rakenteita, joista voi saada tikkuja.
- Valaistuksen on oltava kunnossa turvallisuuden vuoksi.

Vuotuinen tarkastus

Tarkastetaan välineen, perustuksien ja pintojen turvallisuus, kokonaistaso. Tarkastuksen tekeminen voi vaatia eriasteista rakenteiden purkamista.

Tarkastus tehdään tarkasti valmistajan ohjeiden mukaan. Tarkastus tehdään vähintään 12 kk välein.

Tarkastuksessa suoritetaan samat toimenpiteet kuin toiminnallisessa tarkastuksessa. Tämän lisäksi tarkastetaan myös välineiden perustukset. Kaivetaan esim. lapiolla välineiden maanalaiset osat näkyviin ja tarkastetaan, että runkorakenteet ovat ehjiä. Kartoitetaan välineiden maalaustarve. Leikkivälineiden alkuperäistä mallia ja tyyppiä ei saa muuttaa.

Hiekkalaatikkohiekkojen vaihto

Hiekkalaatikkohiekkana käytetään muuraushiekkaa, raekoko esim. 0–4 mm. Hiekkaa kuoritaan n. 20 cm:n kerros koko laatikon alueelta pois. Lisätään vastaava kerros uutta hiekkaa.

Leikkikenttien, niiden varusteiden ja leikkihiekkojen tms. materiaalien puhtaanapidossa kiinnitetään erityistä huomiota terveydelle vaarallisten tai haitallisten roskien poistoon.

Koulutusvaatimukset

Tarkastajapätevyudet määräytyvät voimassa olevan lainsäädännön ja Tukesin ohjeiden mukaan.

[Vapaa-ajan palveluiden turvallisuus | Turvallisuus- ja kemikaalivirasto \(Tukes\)](#)

Järjestettävistä koulutustapahtumista esim. ensiapu- tai turvallisuuskoulutukset on kirjattava koulutuskaavakkeeseen.

Laatuvaatimukset

Leikkivälineiden on oltava aina turvallisia ja käyttökunnossa. Kaikista turvallisuuteen ja valvomiseen liittyvistä toimenpiteistä on pidettävä tarkastuspöytäkirjaa, jonka vaadittavan koulutuksen saanut henkilö varmistaa allekirjoituksellaan.

Noudatetaan tuoteturvallisuuslakia, valvontaviranomaisten ohjeita ja suosituksia (mm. kuluttajavirasto, ympäristöterveystarkastaja).

EU- standardit:

EN 1176-1 Leikkikenttävälineet, yleistä

EN 1176-2 Keinut

EN 1176-3 Liukumäet

EN 1176-4 Köysiradat

EN 1176-5 Karusellit

EN 1176-6 Keinumisvälineet

EN 1176-7 Tarkastus ja huolto

EN 1176-10 Suljetut leikkivälineet

EN 1176-11 Kolmiulotteiset kiipeilyverkot

EN 1177 Alustojen iskunvaimennustesti

EN 15312 Peliareenat

EN 16630 Ulkokuntolaitteet

EN 16899 Parkourvälineet

EN 12572-2 Kiipeilyseinät ilman varmistuspisteitä

EN 12572-3 Kiipeilyseinien otteet

prEN 16579 Pallopelimaalit

TR 16396 EN 1176 tulkinnat

TR 16467 Esteettömät leikkivälineet

9 Turvallisuusasiakirjan päivittäminen

Turvallisuusasiakirja päivitetään aina, mikäli tapahtuu muutoksia vuoden aikana esim. vastuuhenkilöissä tai tehtävätalauksissa.

Turvallisuusasiakirjan päivittämisen suorittaa turvallisuuskoordinaattori. Turvallisuusasiakirja käydään läpi yhteistyötahojen kanssa sen valmistuttua.

10 Palvelun tarjoamiseen liittyvät olosuhderajoitukset

Leikkipaikat ovat parhaiten käytettävissä lumettomana aikana. Talviaikaan leikkialueilla ei pääsääntöisesti suoriteta lumen aurausta eikä muuta talvikunnossapitoa. Se rajoittaa alueen käyttöä. Pakkasrajoituksia leikkialueilla ei ole.

11 Asiakasmäärät eri olosuhteissa

Leikkipaikkojen käyttöaste sulan maan aikaan keväällä ja syksyllä vaihtelee suuresti kelien mukaisesti. Korkein käyttöaste saavutetaan kesän aikaan. Talvella käyttöaste on alhaisin. Leikkipaikoille ei ole asetettu varsinaista ikärajaa käyttäjille, eikä määrää, montako ihmistä sopii leikkipuistoon leikkimään.

Päihdyttävien aineiden käyttäminen leikkialueilla on kielletty.

12 Mahdollisten vahinkojen kirjaaminen

Mahdollisten sattuvien onnettomuuksien ja vaara- ja vahinkotilanteiden varalta on laadittu kaavake, joka täytetään, kun saadaan tieto sattuneesta tilanteesta. Tilaaja ja tuottaja yhteistyössä laativat selvityksen onnettomuuksista. Henkilövahingonjälkeisen tarkastuksen tekeminen vaatii tason 3 tarkastajapätevyyden.

Mahdollisesti tarvittava erillinen vahinkoilmoitus löytyy Kuopion kaupungin nettisivuilta <https://www.kuopio.fi/asuminen-ja-ymparisto/katualueet/katujen-kunnossa-ja-puhtaanapito/>

13 Menettelytietojen saattaminen mukana olevien tietoisuuteen

Menettely lain kuluttajatuotteiden turvallisuudesta 9 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden noudattamiseksi toteutetaan ilmoittamalla vahinkoilmoitus tai onnettomuusraportti annetuin lain mukaan, tarvittaessa työsuojelupiiriin tai poliisille. Mahdolliset ilmoitukset laaditaan yhdessä kunnossapitohenkilöstön kanssa. Tilaaja huolehtii ilmoituksen tekemisestä.

14 Tiedottaminen palveluun osallistuville ja vaikutuspiirissä oleville tahoille

Leikkipaikoilla on ilmoitustaulu, jossa kerrotaan leikkipaikan sijainti osoitetiedoin. Ilmoitustaululta selviää tilaajan myös yhteystiedot ja hälytysohjeet. Kaupungin nettisivuilta ja urakka-asiakirjoista löytyy leikkipaikkojen sijaintipaikat.

ONNETTOMUUSPÖYTÄKIRJA

Henkilövahingon tiedot:	
Onnettomuuspaikka	
Onnettomuuden päivämäärä	
Onnettomuuden kellonaika	
Onnettomuuden uhrin ikä	
Onnettomuuden uhrin sukupuoli	
Vaatus jalkineet mukaan luettuna	
Onnettomuuden aiheuttanut väline	
Onnettomuuspaikalla olleiden lasten lukumäärä	
Onnettomuuden kuvaus	
Aiheutunut vamma ja vahingoittunut kehon osa	
Tehdyt toimenpiteet	
Todistajien lausunnot	
Tapahtuman aiheuttamat mahdolliset muutokset välineisiin	
Sääolosuhteet	
Muu mahdollinen olennainen tieto	

KOULUTUS- / PEREHDYTYSMERKINNÄT

Koulutus ja perehdytys	
Päivämäärä	
Aika	
Osallistujat	
Koulutuksen sisältö	
Koulutuksen kesto	
Kouluttaja	